

HERENCSENYI

HERENCSENY KÖZSÉG KÖZÉLETI
HAVILAPJA

2008. JÚNIUS

Hirmondó

Régen, amikor még gyalogosan jártak az emberek a távoli búcsúba, az útba eső falvak népe friss vízzel, ritkábban egy-egy tányér kaláccsal várta a zarándokokat. Bizonyosan ez a kedves, emberi gesztust jutott eszükbe Herencsényben a gándoriaknak, amikor a Keresztállító Búcsú vonuló zarándokait a kapuba kített, gazdagon terített asztalokkal várták. A távolról érkező résztvevők közül sokan a nagylelkűség láttán szinte a könnyekig meghatódtak. Az én szívemet is büszkeség töltötte meg, hogy herencsényi vagyok, ahhoz a közösséghez tartozom, ahol ilyen emberek élnek.

Amikor elfáradok, vagy elkeseredem, és úgy gondolom, hogy elég lenne csak magammal törődni, mindig eszembe jutnak a gándori terített asztalok, és ebből mindig erőt merítek. Itt élnek mellettem azok, akik példát mutatnak önzetlenségéből, vendégszeretetéből! Olyan idegenek térnek az asztalukhoz, akikkel talán soha nem találkoznak újra, akik a vendéglátást soha nem viszonzhatják, mégis adnak! Szívből, nem számításból. Sokan hisszük, hogy az ilyen cselekedetért a legnagyobb fizetségben lesz részünk egykor, amikor az Égi Bíró számba veszi tetteinket, mégsem sokan élünk vele. Szerencsére minidig vannak kivételek.

Gándori asztalok

Korunk gazdagjai általában úgy jótékonykodnak, hogy odaadják az adománygyűjtő szervezeteknek a kihízott, divatjamúlt ruháikat, megunt tárgyaikat, bútoraikat, s azt hiszik, hogy most valami nagyon nemeset tettek. Pedig az igazi adomány az, amikor abból adunk, amire nekünk is szükségünk van. Mi nem vagyunk gazdagok, amit adunk, azt mi is felhasználhatnánk.

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Gándori asztalok

A keresztállítás óta ez az élmény minden évben felemel, és herencsenyi mivoltomat megerősíti. Egyetlen ismerősöm nincs, aki a búcsú után fel ne hívna, és meg ne köszönné a lehetőséget, hogy közöttünk lehetett. Mind kiemeli az útszéli terített asztalokat, amelyeket még sehol nem látott, és amely annyira emberi, hogy nehezen tudnak szabadulni a hatása alól. Nem akarok azokról sem megfeledkezni, akik a falu más részein laknak, és süteményeiket a Fonóba viszik, a kiemelt személyiségek vendéglátását gazdagítják!

Ne hagyjuk elveszni ezt a 21. században isteni sugallatra kialakult hagyományt, tartsuk meg, sőt erősítsük. Érdemes elgondolkodni azon, hogy más utcabeliek is csatlakozhatnának a vendéglátókhöz, megosztanák az anyagi terheket, a fáradozást.

Ezek az emberi gesztusok, a kereszt tövéhez hozott maréknyi föld, a mellé tett csokornyí virág, az egyháztanács részvétele, a falut szépítő, a hidat díszítő, a fűvet vágók, a vendéglátásban serénykedők szorgalma, a forgalomirányítók udvariassága tölti meg tartalommal az ünnepet.

Mert a mi Kereszt Búcsúnk ünneppé vált, ünneppé sok-sok herencsenyinek, és ünneppé az ide látogatóknak. Budapestről, sőt Kaposvárról érkeznek néhányan azért, hogy lelkileg megerősödvé térjenek haza. Kulcsár József, a megye ismert fotóriportere majd televíziós operatőre, szerkesztője meg van győződve arról, hogy hosszan tartó betegségéből akkor gyógyult meg, amikor a Keresztállító

Búcsún részt vett. Azóta is minden évben itt van, és ígérete szerint amíg mozogni tud, itt is lesz.

Sokan hiszik a falunkban is, hogy azért kerülük el a pusztító viharok határunkat, mert a Palócok Vigyázó Keresztje óv minket. Mások megmosolyognak ezért minket, de a jóban hinni nem balgaság, hanem kegyelem. A hitet sem tudással, sem erővel meg nem szerezhettük, azt csak jóra törekvéssel és szolgálattal érdemelhetjük ki.

Korunk népe már ettől messzire került, de minden ordas kor után marad egy csoport, amelyik a kovászhoz hasonlóan magába hor-

dozza a visszatérés, a megújulás lehetőségét. Akik távolról jönnek hozzánk, ezt a kovászt érzik bennünk. Hasonló ez Csíksomlyó, Szentkút, Máriapócs kisugárzásához, csak a miénk kisebb, hisz kevesebben vagyunk, és később indultunk. Később indultunk, de nem közelebből, a mi Palóc Búcsúnk gyökere is ott sarjad, ahol a világ nagy búcsújáró helyeié. Gyarló emberek vagyunk valamennyien, de apró áldozathozatalaink természetfelettlivé nemesednek és kiteljesednek.

Higgyük el, küldetéssel születünk!

Pekár

A Herencsenyi Palóc Búcsú története

Előzmények:

A keresztkészítés ötlete több évre nyúlik vissza. Dienstmann Tamás a rádióban hallotta, hogy Vác környékén garázdálkodó emberek ledöntöttek egy fakeresztet. Ekkor született a gondolat, hogy készítsen egy acélkeresztet, amelyet ártó kezek nem tudnak tönkre tenni. Hamarosan dr. Miltényi Dénes támogatásával – még pontos helyszín nélkül – elkészült a kereszt, amely a Herencsenyi Fonó udvarára került. A felállítás helyét sokáig kerestük. Az gyorsan körvonalazódott, hogy mindenképpen Herencsenyben kell felállítani, mégpedig olyan helyszínen, ahonnan hatalmas mérete jól érvényesül, messziről is jól látható. Végül a Gyürki-hegy 350

méter magas csúcsa mellett találtuk meg a helyét, mert ez a pont szinte uralja a Herencseny természetes határát képező medencét.

2004. december 2.

Az első levél:

*Igen Tisztelt Püspök Úr!
Kedves Miklós!*

Korábbi találkozásaink során éppen csak érintőlegesen került szóba, hogy én a Nógrád megyei Herencseny községből származom,

ahol kedves kispapod Csonka Csaba is felnevelkedett. Ez a hét-száz lelkes kisközség nagy fába vágta a fejszéjét. 2005. augusztus 13–14-én egy keresztet szeretnénk állítani a falu közepén álló dombon. Az acél szerkezetű, lemezzel fedett kereszt 12 méter magas, előtte egy Csete György építész által tervezett építmény alatt ifjú Szabó István nagyméretű domborművét helyezük el. Szent István felajánlja koronáját Szűz Máriának. Ezt az előre-gedő falu erejéhez képest tekinté-

Herencsenyi Hirmondó • Herencseny polgárainak tájékoztató magazinja • Megjelenik minden hónap utolsó hetében • Kiadja: Herencseny község önkormányzata
Felelős kiadó: Jusztin Józsefné polgármester • A szerkesztőség címe: Herencsenyi Fonó, 2677 Herencseny, Kossuth út 50. • Felelős szerkesztő: Pekár István, tel: 303-436-115,
e-mail: pekars55@t-online.hu • Szerkesztőségi titkár: Ambrózi Erzsébet, tel: 35-357-459, e-mail: szandai_jozsef@t-online.hu • Nyomdai munkák: Agroinform Kiadó és Nyomda Kft.,
1149 Budapest, Angol u. 34. • Ügyvezető: Bolyki István • Nyomdai előkészítés: Sándor Anna, Soós Éva • Lapunk szerzői: Ambrózi Erzsébet, Hegedűs Szilárd, Pekár István,
Pifka Vendel, Pszota Csilla, Tácsik Bálint • A lapot Balassagyarmaton terjeszti Pekár János, telefon: 06-30/4698-552

lyes alkotás megvalósítását egy Kanadából hazatért, és Herencsényben letelepedett vállalkozó finanszírozza, szervezi. A nemes cél megvalósulását a falu lakosságának zöme támogatja.

Most azért fordulok hozzád, hogy egy rövid személyes találkozást kérjek Tőled, amikor Dienstmann Tamással, a szervezővel felkereshetnélek. Ekkor szeretnék az elképzelésünket felvázolni, és hivatalosan is felkérnénk, hogy augusztus 14-én vasárnap délelőtt egy szabadtéri mise keretében szenteld fel ezt a messze látszó és reményeink szerint messzire is mutató alkotást. A harminc év alatt megfelelődtött lélekszámú Herencsény mélyen hívő lakosságának erőt, önbizalmat, reményt adhat ez az alkotás, személyed, főpapi méltóságod pedig arra int, hogy mi ezt nem magunknak állítjuk, hanem az Örökkévaló dicsőségére.

Tisztelettel:

Pekár István

2004. december 28.:

A Contactrade Soroksári úti telepén találkozott Dienstmann Tamás, Jávor Károly, Pekár István és Szandai József, hogy a korábbi intézkedések, elképzelések ismeretében a kereszt sorsáról döntsenek. A Jávor Károly által készített jegyzőkönyv szerint a résztvevők mindenek előtt kinyilvánították, hogy a kereszt az egész, történelmi Palócföld (egy majdan kialakítandó euro-régió) keresztje legyen.

Nem született döntés a kereszt nevééről, de abban megállapodtak, hogy egyházi fővédnöknek dr. Beer Miklós váci megyéspüspököt, világi fővédnöknek a palóc gyökerű dr. Csáky Pált, Szlovákia akkori miniszterelnök-helyettesét kérik fel.

2005. január 6.

Levél Csáky Pálnak:

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr!

Néhány hónapja történt találkozásunk alkalmával szóba került, hogy mindketten Balassagyarmat közeléből származunk. Miniszterelnök-helyettes Úr kovári, én pedig herencsenyi születésű vagyok. Községem és térségem nevében fordulok Önhöz. Kérem, hogy **válassza el a 2005. augusztus 6-7-én tartandó ünnepségünk fővédnöki tisztét, és legalább 7-én vegyen részt a programon!**

...Ezt az ünnepet **Herencsény közössége szeretné az egész Palócföld eseményévé tenni.** A keresztet a **Palócok Vigyázó Keresztjének** neveztük el, kérve a Teremtőt, hogy segítse a palócságot hitének, gazdag néprajzi örökségének megtartásában, és Palócföldünk felvirágoztatásában. A nagyméretű, acélvázis keresztet gépi erő nélkül szeretnénk augusztus 6-án, szombaton a hegyre felvinni, majd ott felállítani. Augusztus 7-én vasárnap délelőtt 10 órakor Beer Miklós váci megyéspüspök szabadtéri szentmise keretében szenteli fel. Együttal ő

az esemény egyházi fővédnöke. Erre a napra szeretnénk meghívni a Palócföld valamennyi településének polgármesterét, és egy-egy népviseletbe öltözött párt, akik egy marék földet hoznak falujukból-városukból a kereszt tövéhez.

Tisztelettel:

Pekár István

A munka elkezdődik:

2005 januárjában tehát már megtörtént a kereszt elnevezése, és elkezdődött a szervezőmunka. A levelekből látható, hogy több időpont merült fel a keresztállításra. A kezdetben augusztus közepére tervezett kétnapos esemény egy héttel előbbre, augusztus 6-7-ére került, majd májusban püspök úr kérésére egynaposra változott. Végül egy hatalmas zivatar miatt szeptember 24-én került sor a kereszt felállítására.

2005. május 31-én adta be Pekár István és neje termőföld használat módosítási kérelmét egy emlékhely kialakítására, majd Babcsán János földmérő térítésmentesen elvégezte a terület kijelölését. Ezt követően építőmérnökök elvégezték a szükséges statikai vizsgálatokat. A négy emelet magas keresztnek egy 2,8 méter mély, és 2x2 méter alapterületű betonlapot kellett készíteni. 28 tonna időt álló beton, és jelentős vasalás révén a kereszt évszázadokig fennmaradhat.

A kereszt előtt elkezdődött a barlangkápolna építése, amelynek a teteje pódiumként a szabadtéri misék oltárának is helyet ad.

2005 július vége:

A keresztállítás híre elterjedt a környéken. Tucatnyi községből, még felvidéki magyar falvakból

is érkeztek önkéntesek, hogy a kereszt környékét rendbe tegyék. Meg kell jegyezni, hogy nem volt mindenki ilyen segítőkész, több névtelen feljelentő levél is érkezett a hatóságokhoz, környezetvédelmi indokkal igyekeztek a keresztállítást megakadályozni.

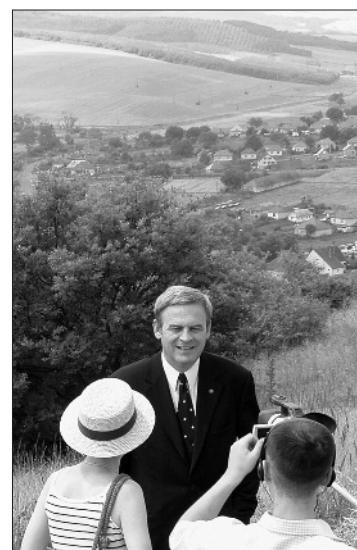
2005. augusztus 5. péntek

Az egész hétre jellemző esőzés csütörtökön és pénteken fokozódott, így a szinte száz százalékos felkészültség ellenére az ünnepet el kellett halasztani. A sajtóban történt értesítés után is szombaton sokan megjelentek, őket Székely Tibor vezetésével a huszár hagyományőrök igyekeztek szórakoztatni.

2005. szeptember 24. szombat

Mintegy négyezer fő részvételével megtörtént a kereszt felállítása. Közel félszáz magyarországi és felvidéki palóc falu képviseltette magát a felemelő eseményen, és nagy számban érkeztek látogatók Budapestről és az ország más településeiről is. Az esemény látványában rendkívüli volt. A keresztet négy pár gyönyörű, a hortobágyi csordából ideszállított magyar szürke ökör vontatta fel a Gyürki-hegyre, huszárok és más hagyományőrök látványos kísérete mellett. A közel egy kilométer hosszú zárandokmenetben a palócság legszebb népvisele-

tei tűntek fel, az elektronikus és írott sajtó bőségesen és elismerően méltatta az eseményt. Emlékeztetek maradnak számunkra Ferencz Éva gyönyörűen előadott archaikus Mária énekei, és a Csík Zenekar esti koncertje, az Igriczek középkori zenéje, az íjászok, a huszárok és a kézművesek bemutatója.

2006. július 8.

A második Palóc Búcsún Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke és Tőkés László Királyhágó-melléki református püspök mondott ünnepi beszédet. Az ebédet követően a résztvevő közeleti személyiségek és a palócság jelenlévő polgármesterei tanácskozást tartottak, ahol megfogalmazódott, hogy mindent meg kell tennünk az egységes

Palócföld létrehozásáért. A nap vezető előadója Maczkó Mária volt, akinek gyönyörű éneke sokáig emlékezetes marad.

2007. július 7.

Harmadik Palóc búcsún Csáky Pál helyett Hamerlik Richárd szlovákiai parlamenti képviselő és Becsó Zsolt, Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke mondott ünnepi beszédet. Ezt követően fogalmazódott meg Becsó Zsoltban, hogy Herencsény rendezze meg 2008-ban a Palócok Első Világtalálkozóját. Erre az eseményre a megye szorult anyagi helyzete miatt az idén nem kerülhet sor, de legfőbb törekvésünk, hogy jövőre az eseményt megrendezzük. Ezen a napon avattuk fel községünk címerét,

Az eseményen résztvevők számára készített emléklap:

*Ama nemes harcot megharcoltam,
futásomat elvégeztem,
a hitet megtartottam:
Végezetre eltétemt nékem
az igazság koronája, melyet megád
nékem az Úr ama napon,
az igaz Bíró:...
Szent Pál*

Emléklap

*A herencsényi keresztállító
gyülekezet nevében
köszönetünket fejezzük ki
a Palócok Vigyázó Keresztjének
felállításakor
nyújtott segítségével.
Küldetéssel jövünk erre a világra,
a Megváltóhoz hasonlóan nekünk
is megvan a keresztünk, amelyet
életünk során fel kell vinnünk
a saját Golgotánkra.
Emlékeztessen Téged
ez az emléklap arra,
hogy a Palócföld szívében
évszázadokon át áll majd
az a kereszt és kápolna, amely
a Te fáradozásod, adományod
jóvoltából hirdeti hitünk erejét,
egymás iránti felelősségünket,
elődeink, hagyományaink
tisztületét.*

Herencsény, 2005. szeptember 24.

Dienstmann Tamás

Ferenczy Kristóf keramikus alkotását, amely Jusztin Józsefné polgármester asszonyunk fáradozásának és anyagi támogatásának köszönhető. Az est fő eseménye a Csík Zenekar koncertje volt.

2008. július 5.

Elérkeztünk a negyedik Palóc Búcsúhoz, amely már hagyományosnak tekintendő. Itt még nem tudunk tudósítást adni, de legyen itt a nap programja:

A Herencsényi Palóc Búcsú programja

2008. július 5. szombat

9.00 – Gyülekező Herencsény központjában.

9.30 – A búcsúsok üdvözlése, a menet elindul a Gyürki-hegyre.

A falvakból érkezett szervezett csoportok a herencsényiek után egymást követik. Az egyes falusi csoportokban elől haladnak a népviseletben öltözött, utánuk a civil ruhások. Azok a vendégek, akik egyéni program szerint érkeztek, az egyes falvak civil résztvevői közé állnak. A vonulás útvonala 2,9 kilométer.

11.00 – Szabadtéri ünnepi szentmise a Palócok Vigyázó Keresztje előtt.

A misét Beer Miklós váci megyéspüspök celebrálja, ünnepi beszédet mond Csáky Pál, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártja elnöke, és megyénk képviselőjében Becsó Zsolt, a Nógrád Megyei Önkormányzat elnöke. Megtisztelik rendezvényünket Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke, valamint magyarországi és szlovákiai egyházi és társadalmi személyiségek, országgyűlési képviselők, európai parlamenti képviselők.

A misén a palóc falvak küldöttei hitünkért, nemzetünkért, palócságunkért könyörgést mondanak, és községükből hozott virágot, vagy amennyiben az elmúlt években nem vettek részt a Palóc Búcsún, egy marék földet helyeznek a kereszt tövéhez.

A hegyről érkező vendégeket a házigazdák palócgulyással várják!

Az otthon maradóknak a népi mesterek utcájában vásárolhatnak szép ajándékokat!

15.00 – Kulturális program

A Nógrád Táncegyüttes és a Dúvó Zenekar előadása, az Igriczek koncertje és más látványosságok!

21.00 – Fialatok fáklós felvonulása a hegyre.

Tábornüzek között tárogatózene az alkonyatban.

22.00 – Tűzijáték – Szabadtéri bál

Akiknek sokat köszönhetünk!

A Palóc búcsúnkhoz hasonló események nem egy ember munkájának a révén valósulnak meg. Ehhez egy törekvő közösség összetartására van szükség. Mégis van néhány személy, akik nélkül nem értünk volna el oda, ahol vagyunk.

Beer Miklós váci megyéspüspök:

A kezdeményezést első naptól maximálisan pártolta, segítette, minden kérésünket támogatta.

Erdélyi Géza, Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke:

Minden évben részt vett búcsúnkon, tavaly betegsége miatt hiányzott. Messzire mutató, higadt szép gondolatai ma is visszacsengenek.

Csáky Pál, a felvidéki magyarság szellemi és politikai vezetője:

Kezdetektől támogatta tervünket, a keresztállításkor elhangzott beszéde hosszú időre kijelölte számunkra az utat.

Becsó Zsolt, Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke:

Évről évre támogatja a Palóc Búcsút, annak lelkes részvevője, községünk támogatója.

Dienstmann Tamás:

A Palócok Vigyázó Keresztjének és a Szent István kápolna megálmodója, megvalósítója, az évente megrendezendő program motorja és legfőbb szponzora.

Jusztin Józsefné polgármester:

Évről évre emberfeletti munkával vezényli a búcsú előkészületeit, fő mozgósítója, szervezője az eseménysorozatnak.

Szandai József és Ambrózi Erzsébet:

Munkájuknak köszönhető, hogy a Herencsenyi Fonó a Palócföldön túl is ismert intézménnyé vált. A megyei szervekkel és a környék falvaival kiváló kapcsolatot tartanak.

Jávor Károly:

Következetességével, erős hitével, rendszeretével a program kézben tartója.

Vagyóczky József plébános

A szabadtéri szentmise egyházi szervezője, irányítója.

Köszönettel tartozunk a politikai személyiségek közül **dr. Surján László** európarlamentari képviselőnek, korábbi képviselőnknek, **dr. Nagy Andor** képviselőnknek, **Balla Mihály, Borenszky Ervin** országgyűlési képviselőnknek, akik évről évre megtisztelik ünnepünket.

Végezetül, de korántsem utolsó sorban meg kell említenünk azokat, akik sokat fáradoznak azért, hogy minden rendben legyen a Palóc Búcsú napján. **Perjesi Attila, Kiss Sándorné, Jusztin Sándor** és a polgárórség, a vanyarci haluskakészítő csapat, a zarándokmenetnek ritmust adó Igriczek, a herencsenyi egyháztanács tagjai, a kisharangot fáradhatatlanul húzó **Kelemen István**, a főzésben, a virágzásban, a takarításban, a padcipelésben részvevő herencsenyiek sokasága.

Köszönet mindenkinek!

„Ha egy kicsi jót teszünk egy embernek, többet ér, mintha az egész emberiséget szeretnénk.”

Vallomás a szülőföldről

Herencsenyi emlékeim

Herencsény úgy él emlékezetemben, mint „majdnem-szülőföld”. 1965-ben kerültünk a faluba a feleségemmel (Ő ugyan már 1963 őszétől ott tanított,

míg én Magyaránadorból jöttem). Házasságkötésünk után lehetőségünk lett volna Bercelre költözni,

ott akkor gimnázium is működött, de mi – a feleségem véleményét is tiszteletben tartva – Herencsényt választottuk, mindkettőnknek voltak kötődései a faluhoz.

Herencsény Balassagyarmat és Pásztó között van, jelenleg buszszal, autóval járható úton közelíthető meg. Mielőtt az utat megépítették Pásztó felé, az a hír járta, hogy itt van a világ vége, mert „...onnan még a koldus is visszatér”. Mindenesetre a vidék gyönyörű: hegyek, dombok övezte terület karéjában fekszik a falu, több ágban nyúlik el a dombok szabdalta völgyben. Nem volt könnyű megszokni az egyes falurészek nevét: Haraszi, Gándor, Kígyós, Szemetszög, Váras, Vajdafalu. Ez utóbbi adott otthon nekünk is, mert itt volt az iskola, a Bolza-kastélyban, a parókia és a templom szomszédságában. Innen néhány kilométerre Liszkó-pusztá, ekkorra már lakatlan volt, pedig hajdan még iskolával is rendelkező település volt.

Az iskola épületében kaptunk lakást. Előbb egyszobásat, majd az iskola körzetesítése után kétszobás

lakrészben laktunk. Az iskola nyolcosztályos intézmény volt, mintegy kétszáz fős tanulólétszámmal, alsó- és felső tagozattal, és napközi is működött, valamint külön óvodával is rendelkezett a település. Igen otthonos volt az iskola, az osztályok létszáma ideális, általában 20–30 fős létszámmal dolgoztunk. Jóérzésű gyermekek, jóindulatú szülők éltek a községben, megbecsülték a tanítókat, a tanárok munkáját, örültek a jó eredményeknek, a továbbtanulási lehetőségeknek. Nagy örömmel vették a tanórán kívüli tevékenységünket is: feleségem műsorokat szervezett, színdarabokat tanított a gyermekeknek, jómagam sportkört vezettem (labdarúgás, kézilabda, röplabda, atlétika, asztalitenisz, sakk stb). Kiváló sportolók voltak, iskolások és felnőttek egyaránt. Baráth Rozika, Oláh Marika, a Magyar lányok (Marika és Piroska), Kalmár Klári, a Bacskó lányok (Terézke és Erzsike), Szabó Veronika, Kelemen István, Szalai István, Kiss Mihály, Kiss István, Kovács Pista és sokan mások, a felnőttekről nem is szólva, hiszen a nevek több oldalt is kitennének. A felnőttek sporttevékenységei közül legeredményesebbek voltak: a labdarúgás, a kézilabda, a sakk és az atlétikai csapat munkái.

Kulturális téren az énekelni és táncolni vágyóknak „Röpülj Páva kört” szerveztem, míg az időseknek az első nyugdíjas találkozót tartottuk, véleményem szerint Nógrád megyében elsőként, 1969-ben, ahol az akkor alakult Röpülj Páva csoport szórakoztatta a mintegy 130 fős idősek csoportját, és a termelőszövetkezet vezetése kiadós vascorával kedveskedett nekik. Ezt követően a csoporttal bejártuk a környező településeket a megyében, de szerepeltünk a fővárosban, a Balatonnál és más városokban, sőt a rádióban és a televízióban is.

A Röpülj Páva kör több nevezetes művészt is vendégül látott: Vass Lajost, Manga Jánost, Fasang Árpádot, Réti Zoltánt, és számtalan kórustalálkozót szervezett. A kórusban a legkisebektől a nyolcvanéves korosztályig énekeltünk, tán-

coltunk, a csoportnak valamivel több, mint 60 tagja volt. A szervezésében jelentős szerepet és munkát vállalt Csábi Károlyné, aki nagy odaadással és lelkesedéssel végezte azt. Fülünkben még néha visszacsengenek az ott megismert palóc népdalok: Herencsenyi postamester... , Kimegyek a herencsenyi nagyhegyre... , Várni, várni, babám, jaj, de nehéz várni... , Kinek van, kinek van kút az udvarában... stb.

Nagy élmény volt mindannyiunk számára egy-egy futballmérkőzés, akkoriban a megyei „B” csoportban játszottunk. Jó híre volt a herencsenyi sportolóknak, meg a Röpülj Pávásoknak, a herencsenyiek örültek a lehetőségeknek, a közös szerepléseknek, együttműködésnek, mondhatni: volt élet a faluban. Ezekon kívül kirándulásokat szerveztünk: Szlovákiába Csábra, Busára és más településekre, Ausztriában St. Georgenben is megfordultunk, ezeken szerepeltek a csoportok, illetve a csapataink. Nyitott világot éltünk, de otthon is intenzív élet folyt még télen is. A Fekete-patak árterén, mely télen befagyott, korcsolyázásra, fakutyázásra, korongozásra volt lehetőségünk.

Természetesen munkámhoz kaptam segítséget a helyi tanácsi és szövetkezeti vezetéstől, és több helyi lakos önzetlen munkával támogatott, de az egyház helyi veze-

tője, Zöldi atya is többször besegített a sportnál az utánpótlás csapatainak edzésében, vagy a Röpülj Páva kör énekeink gyakorlásába a templomi orgona kíséretével.

Az iskola körzetesítése sokat ártott az otthonosságnak. Cserhátsurányba tervezték az iskolaközpontot – annak ellenére, hogy Herencsenyben közel dupla annyi gyermek járt az iskolába, mint Surányban -, mely központi döntés volt. Így naponta Cserhátsurányba jártunk át, két autóbusszal. De hasonló sors jutott a gazdaságnak és a közigazgatásnak is. Jómagam is megpróbáltam tiltakozni – s így nem is lettem kívánatos személy a hivataloknál -, hogy minden elkerüljön a faluból, már csak azért is, hogy az iskola tanulói létszámát illetően jóval stabilabb volt, és a gazdaság (termelőszövetkezet) eredményesen működött. A falu lakói ekkoriban kezdték elhagyni a települést, sokan költöztek be Balassagyarmatra. Egy ideig Surányba jártunk mi is, majd jobbnak láttuk a városba való költözést, így aztán a „herencsenyiek utcájában” építkeztünk, és lakunk most is.

Szerencsére maradtak jó emberek is a faluban, akik sokáig ápolták, illetve ápolják a régi hagyományokat, sőt az elszármazottak között is vannak, akik vissza-visszatérve sokat tesznek falujukért. Ma is vannak működő hagyományt őrző csoportok, híre van a Palócok Vigyázó Keresztjének, mely messzire látszik a Gyürki-hegyről. Hirdeti, hogy az ízesen, szépen beszélő magyar palócok nem hagyják el magukat, hogy ne legyen igaza Kőlcseynek abban, amit a Himnuszban írt: „...Lettél magzatod miatt,/ magzatod hamvvedre.” De fogadjuk meg tanácsát, melyet a Parainesisban ír: „Tudományt a munkás étellel egybekötni: ez a feladás, mire a köztársaság férfiának törekednie kell.”

Megkérdeztük olvasóinkat

Mit jelent az Ön számára a Palóc Búcsú?

Lenner Istvánné:

Nagy élmény és nagy ünnep számunkra. Megtiszteltetés, hogy sokan eljönnek a falunkba. Mi minden évben megvendégeljük a házuk előtt vonulókat. Az egész család készül rá, már napokkal előtte megkészítjük az italt, süteményt. Ez az egész családnak ünnep, a férjemnek, az unokáknak is. Készülünk rá most is. Mi ezt nem kényszernek vesszük, hanem örömmel, megtiszteltetésnek. Ismerő-

seinket, rokonainkat is meghívjuk az eseményre. És még szebbé tehetnénk ezt az ünnepet, ha mindenki így állna hozzá.

Jusztin Józsefné:

Számomra egy megújulást jelent testben-lélemben: tudjuk, hogy hová tartozunk, hogy nemcsak itt, a Földön létezzünk, és ez közelebb visz bennünket ahhoz az Énhez, ami el fog következni. Ez minden búcsúra vonatkozik; járni kell a búcsút, mert ezt talán a javunkra fogják írni. Boldogsággal tölt el, amikor látom az idelátogató vendégek szemében az örömet, a megatottságot. Ez minden ember lelkében nyomot hagy, örök emlék, ha ilyen búcsún részt vesz valaki. Az általunk rendezett Palóc Búcsú – más búcsúkhöz képest – a világban szétszóródott palócok összetartozását jelképezi. Ha nekünk sikerül egy helyre összehívni a palóccokat, talán kivívnánk az utókor elismerését is: voltak a „ta-

posók”, akik azon fáradoztak, hogy ez sikerüljön.

Fábián Lászlóné:

A családnak életében jelentős eseménnyé vált a búcsú. Ilyenkor meghívom a testvéreimet, édesanyámat Érsekvadkertről, aki népviseletbe öltözik, és mindannyian kivonulnak a menettel a kereszthez a misére. Sajnos, én ilyenkor mindig dolgoztam, ezért még nem volt alkalmam velük tartani. A mise után vendégül látom őket, a délutánt pedig a faluban töltjük. Mindig nagyon jól érezzük magunkat.

Zelenák Vendelné:

Sokat jelentene, ha ott tudnék lenni, de sajnos olyan beteg vagyok, hogy nem tudok kimenni a hegyre, de még a szabadtéri színpadhoz sem. Ha kiülök a kapuba, látom a hegyre vonulókat, és ha olyan a széljárás, a délutáni műsorból is hallok valamit. A férjem el szokott menni, de én nem tudok sokáig sem állni, sem ülni. Jó lenne ott lenni, mert tényleg sokat jelentene.

Júniusban őket ünnepeljük!

Június 3-án 50 éves **Lukács Pál** Hunyadi u. 12.

Június 5-én 20 éves **Mezőhegyi Csaba** Kossuth u. 39.

Június 8-án 50 éves **Horák Vince István** Hunyadi u. 9.

Június 24-én 20 éves **Rácz Zsolt** Petőfi u. 11.

Június 27-én 30 éves **Petor Livia** Bajcsy u. 5.

Június 28-án 65 éves **Brezovszki István** Béke u. 6.

Isten éltesse Mindannyiukat!

